

Malmö stad

Gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen
Elevhälsans medicinska insats

Patientsäkerhetsberättelse

Elevhälsans medicinska insats

År 2020

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
Mål inför 2020	4
Inledning	5
Struktur.....	5
Övergripande mål och strategier	5
Organisation och ansvar	6
Vårdgivare	6
Verksamhetschef.....	6
Hälso- och sjukvårdspersonal	7
Samverkan för att förebygga vårdskador.....	7
Patienter och närståendes delaktighet.....	8
Hälso- och sjukvårdspersonalens rapporteringsskyldighet.....	9
Klagomål och synpunkter	10
Egenkontroll	10
Process - Åtgärder för att öka patientsäkerheten	12
Riskanalys	13
Utredning av händelser- vårdskador.....	15
Informationssäkerhet	15
Resultat och analys.....	16
Analys av resultatmått	16
Egenkontroll	17
Avvikelser	17
Klagomål och synpunkter	18
Händelser och vårdskador.....	19
Riskanalys	19
Mål och strategier för 2021	21

Sammanfattning

Patientsäkerhetslagen, 2010: 659, innebär krav på vårdgivaren att bedriva systematiskt kvalitetsarbete i syfte att minimera och förebygga vårdskador inom verksamheten. Denna patientsäkerhetsberättelse redovisar arbetet inom elevhälsans medicinska insats, Gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen, Malmö stad.

Under verksamhetsåret 2020 har aktiviteter och arbetet gällande systematiskt kvalitetsarbete fått justeras löpande. Påverkansfaktorer under året har varit pandemin med delvis stängd verksamhet samt ett byte av journalsystem under pågående termin.

Under år 2020 har mycket inplanerat ändrats löpande under tiden som nya direktiv har framtagits. Inom den medicinska elevhälsans finns en osäkerhet om verksamheten når sitt lagstadgade uppdrag läsåret 20/21. Statistiken visar minskad andel elever i åk 1 som erbjudits hälsosamtal. Motsvarande minskning ses för vaccinationer samt skolläkarbesök jämfört med tidigare år. Detta är en tydlig påverkan av den fjärrundervisning som bedrivits på gymnasieskolorna under år 2020.

Mål inför 2020

Mål för verksamhetens patientsäkerhetsarbete 2020

Organisatoriska mål

- Ökad likvärdigt i det medicinska uppdraget genom
 - a) Implementerandet av uppdragsbeskrivningarna för skolsköterskor och skolläkare
 - b) Likvärdiga annonser, intervjuer, anställningar och introduktioner
 - c) Fortsatt fördjupade av verksamhetsbesök
- Identifiera område för riskanalys
- Skapa rutin gällande informationssäkerhet
- Skriva rutin och blankett för öka möjligheten att mottaga klagomål till verksamheten
- Uppstart av en gemensam mottagning med grundskolan, för våra nyanlända elever
- Utveckla en ökad samverkan med grundskolans medicinska elevhälsa

Digitala mål

- Implementering av vårdgivarens nya digitala journalsystem, Prorenata, med fortbildningar och fortsatt support till användarna
- Implementering av Västernorrlands digitala enkät i Prorenata för fortsatt möjlighet till statistik
- Använda elevhälsoenkätens statistik i ett tvärprofessionellt i elevhälsoteamen, med skolledning samt som grund för vårdgivaren systematiska kvalitetsarbete
- Säkerställandet av arbetet med elever utan 4 sista siffror i nya journalsystemet

Kunskapsförstärkande mål

- Fortsatt arbete med implementerandet av rutiner i det digitala metodstödet
- Kollegialt lärande genom mindre nätverksgrupper, som också minskar kunskapsstapp i samband med pensionsavgångar
- Öka arbetet runt patientsäkerhet med fokus på avvikelser
- Nätverksträff med fokus på läkemedelshantering samt rutiner runt vaccinationsordinationer
- Nätverksträff med fokus på dokumentation; lagar, föreskrifter samt lokala rutiner. Kollegiala diskussioner
- Utbildning till alla personal i elevhälsans professioner runt samtalsstödet motiverande samtal

Inledning

Enligt patientsäkerhetslagen, SFS 2010:659, ska vårdgivaren skriva en patientsäkerhetsberättelse som öppet och tydligt redovisar strategier, mål och resultat av arbetet med att förbättra patientsäkerheten.

Patientsäkerhetsberättelsen ska ha en sådan detaljeringsgrad att det går att bedöma hur arbetet systematiskt och fortlöpande utveckla och säkra kvaliteten har bedrivits i verksamhetens olika delar, samt att informationsbehovet hos externa intressenter tillgodoses. Patientsäkerhetsberättelsen ska upprättas senast den 1 mars årligen.

Struktur

Övergripande mål och strategier

SFS 2010:659, 3 kap. 1 § och SOSFS 2011:9, 3 kap.

Under år 2020 har fokus på att fastställa rutiner och förändringar fortgått. Av 17 skolsköterskor har fem nya anställts i verksamheten. Samordnande skolsköterska har träffat samtliga skolsköterskor för ett verksamhetsbesök som under året fått ett tydligare syfte att arbeta med egenkontroll av verksamheten både på lokal och central nivå. Inför verksamhetsbesöken kontrolleras dokumentation, avvikelser, loggar samt verksamhetsberättelser. Under verksamhetsbesöken diskuteras läkemedelshantering, vaccinationer, riskavfall, arkivering, medicinteknisk utrustning samt andra aktuella frågor.

I syfte att öka antalet inkomna avvikelserapporter och kunskapen om patientsäkerhetsarbetet inom verksamheten har avvikelser diskuterats på samtliga månadsmöten med skolsköterskor. Under året inrapporterades 62 avvikelser, vilket fortfarande är få för en verksamhet i denna storlek och visar att arbetet behöver fortsätta.

Höstterminen 2019 infördes Västernorrlands hälsoenkät på samtliga skolor utom de med nyanlända elever samt elever inom delar av särskolan. Arbetet med att analysera statistiken var planerat till maj 2020. Dock genomfördes byte av journalsystem under april 2020 och enkäten gick inte att införa i samma utformning i det nya systemet. Därför skapades en egen enkät för verksamheten som kommer att generera statistik enligt önskemål till läsårsslut 20/21.

Kalibrering av medicintekniska utrustning inom elevhälsans medicinska insats sker på årlig basis. Genom att uppmärksamma vikten av rätt teknisk utrustning har i år tre medicinska kylskåp inhandlats.

Organisation och ansvar

SFS 2010:659,3 kap. 9 § och SOSFS 2011:9, 7 kap. 2 §, p 1

För elever i gymnasiesärskola samt gymnasieskola ska det finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningen måls ska stödjas. För medicinska elevhälsan ska det finnas tillgång till skolsköterskor och skolläkare.

Varje elev i gymnasiet ska erbjudas ett hälsosamtal, rekommenderat i åk 1. Därtill ska det finnas möjlighet för eleven att erbjudas syn och hörselkontroll samt andra lättare sjukvårdsinsatser. Elevhälsans medicinska insats inom gymnasiet har uppföljningsansvar gällande elevers tidigare hälsa. Skolsköterskor på gymnasienivå arbetar även med riktade hälsoundersökningar, för att ge stöd åt skolornas verksamheter i samband med elevers arbetsplatsförlagd undervisning. Det kan exempelvis innebära extra hörseltester för elever som i framtiden ska arbeta med barn och musik eller samarbete med vårdcentraler för att elever inom lackeringsyrken testas med spirometri.

Vårdgivare

Kommunfullmäktige i Malmö stad är vårdgivare för all hälso- och sjukvård inom organisationen. Vårdgivaransvaret för den medicinska elevhälsan inom gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen är överlåtet till gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden. Nämnden utser en verksamhetschef som representant för vårdgivaren samt beslutar vilka befogenheter, rättigheter och skyldigheter verksamhetschefen har utöver det författningsreglerade ansvaret.

Verksamhetschef

Verksamhetschefen har det medicinska ledningsansvaret vilket innebär ansvaret för att verksamheten tillgodoser hög patientsäkerhet och god kvalitet av vården samt främjar kostnadseffektivitet. Verksamhetschefen är också ansvarig för att säkerställa, utveckla och utvärdera elevhälsans medicinska insats. Verksamhetschef är den person som elever, föräldrar och personal samt Inspektionen för vård och omsorg ska kunna vända sig till gällande frågor som rör verksamheten. I uppdrag för verksamhetschef uppgifter inom följande områden:

- Systematiskt kvalitetsarbete
- Personal
- Patientsäkerhet
- Samverkan
- Information
- Personuppgiftshantering

Verksamhetschefen rapporterar regelbundet till vårdgivaren om den medicinska verksamheten.

Delar av uppdraget har överlåtits till samordnande skolsköterska, som bland annat ska tillse att skolsköterskorna och skolläkare får den gemensamma utbildning och fortbildning som krävs. Vidare medverkar samordnande skolsköterska vid rekryteringsprocessen samt ger råd och stöd till de som arbetar inom verksamheten.

Hälso- och sjukvårdspersonal

Antalet anställda skolsköterskor har varierat under året. En utmaning är att anpassa anställningsgrad utifrån elevtal som kan variera under och mellan läsår. Vissa verksamheter såsom introduktionsprogram, särskola och yrkesförberedande program kräver ett lägre elevantal per anställd. Verksamheten har under höstterminen 2020 haft möjligheten att timanställa tre skolsköterskor som tidigare arbetat inom verksamheten.

Eftersom pandemin och byte av journalsystem under vårterminen skapade svårigheter för skolsköterskorna att uppnå sitt uppdrag förstärktes några skolskötersketjänster tillfälligt under höstterminen 2020.

På grund av förändrade ekonomiska förutsättningar ökades skolläkartjänstgöringen i augusti 2020 från 1.0 till 1.8.

2020	VT	HT	Antal elever /skolsköterska
Skolsköterskor/årsarbetskraft	16.2	16.4	125–700
2020	VT	HT	Antal elever/ skolläkare
Skolläkare/ årsarbetskraft	1,0	1,8	3 800 – 6 900

All legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal har ett eget yrkesansvar att arbetet skall utföras med god kvalitet och hög patientsäkerhet och skall medverka och bidra till att hög patientsäkerhet upprätthålls. Varje medarbetare ansvarar för att avvikelser och risker identifieras och rapporteras.

Samverkan för att förebygga vårdskador

SOSFS: 2011:9,4 kap. 6 §, 7 kap. 2 § p 3

Samverkan och samarbetet mellan olika enheter löper som en röd tråd genom hela hälso- och sjukvården. Brister i samverkan kan innebära en stor

risk för avvikelser och leda till vårdskador. Utifrån identifierade behov från verksamheten behövs samverkan fortsätta utvecklas för att öka patientsäkerheten:

Intern samverkan

- Regelbundna möten med systemförvaltaren och medicinska elevhälsan inom grundskolan gällande det gemensamma journalsystemet
- Nätverk med skolläkare inom grundskolan
- Nätverk med grundskolans ledning för medicinska elevhälsa
- Lokal samverkan på skolan i det tvärprofessionella arbetet, tex i samarbeten avseende elevers skolfrånvaro
- Framtagande av rutin gällande elever med skyddad identitet tillsammans med handläggare för Antagningsenheten samt Extens inom Gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen
- Rutin gällande bortforslande av riskavfall i samarbete med förvaltningens sektionschefer
- Nätverk för uppbyggnad av Malmö stads nya enhet Skolstart Malmö. Arbetet samverkas med ansvarig chef för Skolstart, verksamhetscheferna för grundskolan och gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen medicinska enhet.

Extern samverkan

- Upprättandet av kontaktnät mellan skolläkarna och remissinstanser inom Region Skåne
- Avtal kalibrering medicinteknisk utrustning samt byte av ej godkänd utrustning
- Avtal med Apoteket för beställning och leverans av läkemedel
- Samverkan med yrkesorganisationer samt Region Skåne i samband med riktade hälsoundersökningar på specifika yrkesförberedande gymnasieprogram
- Kontaktnät gällande nyanlända elever genom regelbundna träffar med Flyktinghälsan
- Kontaktnät med habiliteringen samt funktionsstödsförvaltningen uppstartat för att förstärka verksamheten på Valdemarsros särskola.

Patienter och närståendes delaktighet

SFS 2010:659 3 kap. 4 §

All hälso- och sjukvård med några få undantag är frivillig. Den som har hälsoproblem avgör själv om hen vill söka vård. Samtycke till vård sker i de flesta fall muntlig i samtalet med eleven själv. Inom gymnasieskolan görs

bedömning av elevens mognad och utifrån det avgörs vilka beslut som eleven själv kan fatta och när vårdnadshavare behöver kontaktas.

Information om elevhälsans medicinska insats ges muntligt och ibland även skriftligt inför planerade hälsobesöken, i grupp och/eller till exempel i samband med mentorstid och föräldramöten. Information och samverkan mellan elevhälsans medicinska insats samt elever och/eller vårdnadshavare sker inom följande områden:

- Beskrivning av elevhälsans medicinska insats samt skolsköterskans uppdrag
- Information inför genomförandet av vaccinering
- Information inför hälsosamtal och hälsobesök
- Information om sekretess, tystnadsplikt och anmälningsplikt
- Information om eventuella åtgärder som kan behöva vidtagas alternativt symtom att vara uppmärksam på

Tolk används vid behov för att säkra informationsflödet.

Hälso- och sjukvårdspersonalens rapporteringsskyldighet

SFS 2010:659, 6 kap. 4 § och SOSFS 7 kap. 2 § p 5

Avvikelse rapport

All hälso- och sjukvårdspersonal är skyldiga att rapportera avvikelser. Syftet är att dra lärdom och förhindra att samma typ av händelser inträffar igen. En avvikelse är en händelse som medfört eller riskerat medföra någon typ av skada för en elev. En avvikelse kan vara;

- Ett tillbud, där en risksituation uppstått som skulle kunna ha lett till vårdskada
- En negativ händelse, dvs en situation där en vårdskada har uppkommit

Exempel på avvikelser inom elevhälsans medicinska insats: missad uppföljning av hälsoundersökning och vaccinationer, postgång som inte fungerar, felaktig dokumentation, felvaccinering. Om en avvikelse inträffat ska en avvikelse rapport skrivas av skolsköterskan eller skolläkaren. En avvikelse rapport ska i första hand fokusera på vad som har inträffat och bör inte innehålla spekulationer om vems fel det var att händelsen inträffade. Avvikelse rapporten ska innehålla händelseförlopp, tidsangivelse, eventuella andra involverade vårdgivare, förslag till åtgärder/skydd för att förhindra upprepning av det som hänt samt om elev och/eller vårdnadshavare är informerad.

Rutin vid avvikelserapport

- Avvikelse rapporten skickas in via journalsystemet till samordnande skolsköterska/verksamhetschef
- Samordnade skolsköterska gör tillsammans med verksamhetschefen eller skolläkare en bedömning om händelsen är en avvikelse eller en Lex Maria utifrån allvarlighetsgrad och risk för upprepning
- Åtgärder formuleras utifrån avvikelsen tex förändring i rutiner eller genom kompetensförstärkning
- Avvikelsen diarieförs i Platina
- Återkoppling till den person som skrivit avvikelsen
- Återkoppling på grupp nivå i samband med konferens för elevhälsans medicinska insats
- Återkoppling till ansvarig verksamhetschef

Klagomål och synpunkter

SOSFS 2011:9, 5 kap. 3 och 6 §§, 7 kap 2 § p 6,

Lag (2017:372) om stöd vid klagomål mot hälso- och sjukvården.

Rutiner och underlag för klagomålshantering finns framtagna och är tillgängliga på kommunens hemsida. Under vårterminen skapades även en lokal klagomålsblankett som kan användas i samband med interna klagomål.

Egenkontroll

SOSFS 2011:9, 5 kap. 2§, 7 kap. 2 § p 2

Verksamhetens egenkontroller och verksamhetsbesök innefattar uppföljning av administration, läkemedelshantering, hygienrutiner, dokumentation, journalhantering, lokaler och utrustning, samverkan och arbetsmiljö. Samordnande skolsköterska har som ansvar att följa upp ovanstående, delvis via verksamhetsbesök, via loggkontroller samt avvikelser. Utifrån egenkontroll ändras rutiner och arbetssätt, vilka förmedlas och diskuteras i nätverken samt via nyhetsbrev.

Egenkontroll	Omfattning	Källa	Ansvarig
Verksamhetsbesök <ul style="list-style-type: none"> • Lokaler och utrustning • Journalhantering • Dokumentation • Hygienrutiner • Arbetsbelastning 	1 ggr per år	Digitala dokumentationsstödet genererar statistik att samtala om. Besök ute på skolorna. Ansvarig skolsköterska deltar.	Samordnande skolsköterska
Medicinskåp	Kontrolleras vid terminsstart samt vid beställning av nya läkemedel. Läkemedel med passerat utgångsdatum, gäller även vaccin, lämnas tillbaka till apoteket		Skolsköterskan
Avvikelser	2 ggr / månad	Återkoppling på individ- och gruppnivå Rapporteras i Platina Rapporteras månadsvis till skolsköterskornas nätverk	Samordnande skolsköterska och verksamhetschef
Riskavfall	Förvaras max tre år.	Rutin skriven gällande förvaring och hantering	Skolsköterskan/ Respektive skolenhet
Patientens klagomål och synpunkter	Fortlöpande	Patientnämnden, IVO, avvikelshanteringssystemet	Samordnande skolsköterska och verksamhetschef
Loggkontroller	2 ggr / månad	Rutin skriven	Samordnande skolsköterska
Behörighetskontroller Prorenata journalsystem	Fortlöpande	Slumpmässiga kontroller	Samordnande skolsköterska

Process - Åtgärder för att öka patientsäkerheten

SFS 2010:659, 3 kap. 10 § p 2

Nätverksträffar Under 2020 har verksamhetsledningen för den medicinska elevhälsan träffat skolsköterskorna på fortbildning cirka 1 gång per månad.

Syftet med nätverksträffarna är:

- Information, diskussion och dialog
- Kvalitetssäkring för likvärdighet och samsyn
- Mötesplats för kollegialt lärande och erfarenhetsutbyte
- Fortbildning och utbildning
- Professionsspecifikt utvecklingsarbete

Föreläsningar har haft fokus på:

1. Ungdomsmottagningens verksamhet
2. Införandet av nytt journalsystem
3. Avvikelser och patientsäkerhet

Skolsköterskorna har även träffats i smågrupper för att kunna ha genomgångar och diskussioner med tema kollegial granskning samt utvecklandet av verksamhetens dokumentation.

Två föreläsningar har ställts in (flyttats fram)

- Vårdhygien och smittskydd
- Migration och hälsa

Gymnasieförvaltningens hela elevhälsa har även haft möjligheten att delta i ytterligare två föreläsningar;

- Kristina Bärh, Psykisk hälsa i skolan
- Helena Wallman, Differentierad undervisning

Därtill har gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltning påbörjat en utbildning i MI- motiverande samtal för all lagstadgad personal inom elevhälsan. Utbildningen kommer att avslutas under vårterminen 2021.

Medicinska elevhälsans ledning har även arbetat med:

- Digitala metodstödet i form av att utarbeta direktiv, rutiner och informationsmaterial för skolsköterskornas likvärdighet i arbetet.
- Möjliggöra digitala samtal genom det patientsäkra journalsystemet Prorenata, så att skolsköterskorna ska kunna fortsätta genomföra sina obligatoriska hälsosamtal trots digital undervisning.
- Likvärdighet i uppdraget utifrån annonsering, intervjuer, bemanning och introduktion vid nyanställning av skolsköterskor, både tillsvidare och tillfälliga anställningar
- Anställandet av timvikarie som stöd för tillfälliga ökning av arbetsbelastning i verksamheten
- Informationsflöde verksamhetschef medicinska elevhälsan och skolledning
- Styrning och åtkomst till vårt digitala journalsystem samt uppdaterade rutiner gällande loggkontroller i systemet.
- Ökat stöd till skolsköterskorna generellt men även riktat till grupper med extra behov tex vid nyrekryteringar och annan frånvaro
- Arbetet mot specialistexamen i skolhälsovård för den ena skolläkaren har fortsatt och börjar nu nå sin slutfas.

Risakanalys

SOSFS: 2011:9, 5 kap. 1 §, 7 kap 2§ p 4

Hälso- och sjukvårdens kvalitet ska fortlöpande utvecklas och säkras för att förebygga vårdskador. Händelser som medfört eller hade kunnat medföra vårdskada ska utredas och risker ska diskuteras. Vårdgivaren är skyldig att anmäla händelser som medfört men även händelser som hade kunnat medföra allvarlig vårdskada till Inspektion för vård och omsorg, IVO. Under 2020 har ingen risk- och händelseanalys genomförts, dock har följande risker identifierats och hanterat efter deras behov.

Journalsystemet Prorenata

Behörigheter:

Med ett nytt journalsystem som sträcker sig över förvaltningsgränsen och med ca 1000 användare finns där dagligen risker att behörigheter blir fel. Regelbundna kontroller sker i form av stickprov samt i samband med att nya användare ges behörighet.

Likvärdig dokumentation:

Mallar har skapats för att öka likvärdigheten i dokumentationen samt möjliggöra kollegial granskning.

Elever med skyddad identitet: Vid byte av journalsystem uppmärksammades att förvaltningens rutiner gällande handhavandet av skyddade elever behövde förstärkas.

Samarbete finns nu mellan personal på antagningsenheten, Extens samt medicinska elevhälsan. Inom gymnasieförvaltningen pågår även framtagande av en gemensam rutin.

Riskavfall: Implementering av rutin pågår. Skolornas sektionschefer uppdraget att ombesörja att riskavfallet förs bort på ett tryggt och säkert sätt tillsammans med skolornas övriga farliga avfall.

Digital arkivering: Arbetet med att arkivera elevers pappersjournaler har fortsatt. På grund av utebliven bemanning kvarstår dock fortfarande arkiveringsbehovet på två skolenheterna. Även arbetet med arkivering av elevens digitala journal pågår.

Medicinteknisk utrustning: Avtal gällande kalibrering av medicinteknisk finns och följs. År 2020 har tre kylskåp bytts ut till medicinska kylskåp för ett korrekt förvarande av skolsköterskornas vaccin. En bärbar mätsticka samt en bärbar syntavla har införskaffats till förvaltningens gymnasiesärskola för att säkerställa kvalitén i hälsoundersökningarna.

Likvärdigheten: Verksamheten arbetar regelbundet för att genomföra och upprätthålla gemensamma rutiner genom fortbildning samt introduktion av nyanställda skolsköterskor. Arbetet med att bygga upp vårt digitala metodstöd har fått ta stor plats i verksamheten för att öka likvärdighet och minska risker. Löpande hantering av nya rutiner för att säkerställa skolsköterskornas kunskaper. Under år 2020 rutin skapats för medicinska ledningen att delta i hela anställningsprocessen gällande skolsköterskor; utformning av annonser, intervjuer, introduktioner samt uppföljningen av uppdragsbeskrivningen.

Minskning av skolläkartid: På grund av förändrade ekonomiska förutsättningar i verksamheten, minskade skolläkartiden från 1.6 till 1.0 i tjänstgöringstid vilket fick negativ påverkan i verksamheten under vårterminen 2020. Dock gavs utrymme att öka skolläkarbemanningen till läsåret 2020/2021. Utökningen har inneburit mer tid för eleverna på individnivå men också möjlighet för skolläkarna att även exempelvis delta i verksamhetens systematiska kvalitetsarbete; avvikelser, fortbildningar och övrig utveckling vilket har positiv inverkan på verksamheten.

Elever 4 sista siffror: I nuvarande journalsystem läses alla elever in och får en skapad journal, även elever som kommer till Sverige och saknar fullständigt personnummer. Antagningsenheten skapar ett tillfälligt nummer som används tills eleven får sitt fullständiga nummer och då slås journalerna ihop. Löpande arbete sker genom att skolsköterskorna kontrollerar elevens identitet via pass eller LMA (lagen om mottagande) -kort.

Lokaler: Då skolornas relevanta ständigt ändras sker det byten av lokaler för skolsköterskorna. Skolsköterskeexpeditioner flyttas och förutsättningarna förändras. Det är svårt att tillse hög patientsäkerhet när det är oklart var verksamheten kommer att befinna. Skolsköterskans lokaler har ett antal krav som måste tillgodoses såsom ljudisolering, ventilation, utrymme för syn- och ryggkontroller. Tät kontakt sker med skolledning samt skolsköterskor för att planeringen vid byte av lokaler ska ske så smidigt som möjligt. Centrala elevhälsan har även deltagit i processarbetet med att planera Universitetsholmens byggnader till funktionsmässiga lokaler för elevhälsan och därmed eleverna.

Utredning av händelser- vårdskador

HSLF-FS 2017:40, 3 kap. 1§ och SOSFS 2011:9 7 kap sista stycket

En inkommen avvikelse våren 2020 påvisade en brist i handhavandet av en elevs ryggkontroll. Skolläkare och ortoped har utredd sjukdomsförloppet samt avvikelser till berörd verksamhetschef är skriven. Händelsen skedde i annan förvaltning. Vårdnadshavare och elev har fått stöd av verksamheten.

Informationssäkerhet

HSLF-FS 2016:40, 7 kap. 1§

Under året har vi arbetat med informationssäkerhet enligt följande:

Prorenata journalsystem

PuB (personuppgiftsbiträdes-) avtalet och de tekniska kraven finns nedskrivna i upphandlingen. Prorenatas tekniker har skrivit sekretessavtal för att möjliggöra arbetet som kan behövas på server och i databas. Prorenata har databas i Sverige. Skapandet av en matris för det verksamhetsspecifika rutinerna pågår.

Systematisk stickprovskontroll

Varannan vecka kontrolleras samtliga skolsköterskors och skolläkares loggar utifrån avvikelse i datajournalsystemet. Samordnande skolsköterska utför loggkontroller, vilka antecknas i granskningsprotokoll. Loggar för samordnande skolsköterska och verksamhetschef sker en gång per termin och dokumenteras i granskningsprotokoll. Stickprov görs då även på behörigheterna.

Kontroll vid misstanke eller särskild händelse

Vid misstanke om obehörig åtkomst sker alltid loggkontroll omedelbart. Verksamhetschef kan begära att särskild loggkontroll utförs på viss journal eller användare eller att en generell loggkontroll utförs utifrån en viss händelse eller iakttagelse.

Vid begäran av loggutdrag

Elevs vårdnadshavare eller myndig elev har rätt att begära ett loggutdrag

över vilka som har haft tillgång till dennes journal. I samband med loggutdraget lämnas till eleven/vårdnadshavare ska loggkontroll göras för den tidsperiod som angivits av eleven/vårdnadshavaren. Samordnande skolsköterska genomför loggkontroller och dokumenterar i granskningsprotokoll. Protokoll sparas i pappersformat hos verksamhetschef i 5 år. Sammantaget visar utvärderingen att ingen olovlig åtkomst till datornätverk och informationssystem förekommit.

SITHS kort

Under år 2020 har SITSH-kort, fortsatt att beställas för att säkerställa tvåfaktorsinloggningen i det medicinska journalsystemet.

Riskanalys

Inga riskanalyser har genomförts under året.

Resultat och analys

SFS 2010:659, 3 kap. 10 § p 3

Resultatmätt

Genomförda besök PMO	2019	Genomförda besök Prorenata	2020
Hälsobesök	2666	Hälsobesök	1242
Spontana besök	5667	Skolsköterskebesök	1391
Planerade besök	3226		
Vaccinationer, doser	617	Vaccinationer, doser	309
Administration	12 216		
Skolläkarbedömning	2248	Skolläkarkontakter	1242
Konferens	253		
Uteblivna besök	982	Uteblivna besök	634
		Unika elever	1483

Analys av resultatmätt

2020 års statistik visar en tydlig påverkan i verksamheten. Som tidigare nämnts finns här flertalet bakomvarande faktorer att ta ställning till. Siffrorna bedöms vara relaterade till pandemin, byte av journalsystem eller en kombination av dessa.

I siffrorna syns dessutom en relativ hög andel uteblivna elever jämfört med tidigare år. Skolsköterskorna har fortsatt att erbjuda hälsosamtal, men då eleverna periodvis inte befunnit sig på skolorna har de inte alltid heller kommit till det erbjudna hälsosamtalet.

Även siffran för givna vaccinationsdoserna påverkas tydligt i årets siffror. När skolsköterskor inte når eleverna missas tillfällen att ge kompletterande doser. Verksamheten kommer att försöka kompensera detta under nästkommande läsår. Vid avslut varje läsår skriver skolsköterskorna en verksamhetsberättelse. I år kommer den att kompletteras av frågor om hur verksamheten har påverkats av pandemin samt byte av journalsystem.

Egenkontroll

Utifrån verksamhetens mål satta inför arbetet med patientsäkerhet år 2020 blev resultatet följande i nedanstående processer.

Mål 1	Strategi/er	Åtgärd	Resultat	Analys
Likvärdighet	Implementering av: uppdragsbeskrivning anställningsprocesser	Genomgång i skolsköterskegruppen Genomgång i rektorsgruppen	Klar vt 2021 Kontinuerlig process	Stärkt likvärdighet och ökad samsyn i verksamheten
Mål 2 Inkommen statistik från elevers enkät	Strategi/er Elever erbjuds fylla i, i samband med hälsobesöket i åk 1	Åtgärd Digital insamling av statistik i aktuellt journalsystem	Resultat Grunderna har formats	Analys På grund av ny enkät flyttas statistik inhämtningen fram till VT 21
Mål 3 Årliga verksamhetsbesök	Strategi/er Stärkande och informationsgivande	Åtgärd Kommunikation med skolsköterskorna gällande tider och upplägg	Resultat Stärkta skolsköterskor och verksamhet genom möjligheten att beskåda varje skolsköterskas verksamhet.	Analys Rutinen samordnad med övrig personal i elevhälsan Skolsköterskorna delges syftet innan besöket. Information om besöket ges till ansvarig chef om behov finns.

Avvikelser

Avvikelser 2019	55
Avvikelser 2020	62

De 62 rapporterade avvikelserna som inkommit under år 2020 kan grupperas enligt följande:

- Felskrivna anteckningar eller missad dokumentation
- Teknisk utrustning som ej fungerat
- Journalhantering; missade inhämtningar av journaler, missade upprättade journaler, missat SITHS kort, bortkomna journaler
- Missade erbjudanden gällande vaccinationer och övriga besök enligt basprogram
- Arbetsbelastning
- Övrigt

Alla rapporter har klassificerats som avvikelser och hanterats utifrån individ- samt organisationsnivå, genom antingen kompletteringar av missade erbjudanden eller förstärkta rutiner inom verksamheten. Cirka 30 av avvikelserna berörde elevhälsan hos annan huvudman. Återkoppling har skett till respektive verksamhetschef. Resultat och analys av avvikelserna är en av grunderna för medicinska elevhälsan systematiska kvalitetsarbetet.

Klagomål och synpunkter

PSL (2010:659) 3 kap, 8§

Vårdgivaren ska hantera klagomål från patienter och deras närstående. Vårdgivaren ska besvara klagomålen snarast. Synpunkter och klagomål gällande skolsköterskors bemanning, sekretess eller dylikt kommer ofta via skolledningen, skolsköterskan eller skolläkaren till verksamhetschefen. Därefter blir det ett uppdrag för verksamhetschef att tydliggöra vad som gäller i olika frågor.

Under år 2020 har ett klagomål inkommit via kommunens hemsida. Ärendet gällde felaktig information på kommunens hemsida.

Under 2020 har två klagomål inkommit via skolsköterskorna.

1. Ärendet gällde en elev vars vårdnadshavare upplevde sig förbigången. Eleven erbjöds kompletterande vaccin och utifrån gällande rutiner och elevens mognadsgrad kan hen ta det beslutet själv. Dock önskade vårdnadshavare att hen hade fått ta beslutet. Ärendet hanterades av skolläkare och verksamhetschef för att ge elev och vårdnadshavare bästa tänkbara stöd och handhavande.
2. Ärendet gällde en elev som fick fel vaccin. Vaccinet innehåll inte alla komponenter som var ordinerade. Skolsköterska och skolläkare träffade gemensamt vårdnadshavare och erbjöd kompletterande vaccin.

I båda ärendena har elev/vårdnadshavare fått information om hur man har möjlighet att gå vidare med klagomål i vården.

Önskvärt vore att fler synpunkter inkom för att kunna utveckla verksamheten vidare. Åldern på eleverna i gymnasieskolan kan medföra att de undviker att lyfta klagomål som kan ha framkommit. Arbetet fortgår för att förvissa för elever och vårdnadshavare att möjligheten finns. Elever och vårdnadshavare behöver fortsätta att upplysas om att den möjligheten finns. Dock är det mer sannolikt att de vänder sig till skolsköterskans chef på respektive enhet vid eventuella klagomål eller synpunkter.

Händelser och vårdskador

Tidigare påtalad händelse med missad ryggkontroll kan eventuellt påtalas som en vårdskada. Händelsen uppmärksammade av gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen men hände inte i aktuella förvaltningen. Vårdnadshavare och elev har fått information om vart man ska vända sig med klagomål i verksamheten.

I december 2019 öppnade Inspektion för vård och omsorg, IVO, ett egeninitierat tillsynsärende för att granska vårdgivarens systematiska patientsäkerhetsarbete inom den medicinska elevhälsan med fokus på vårdgivarens egenkontroll, dokumentation, handledning, arbetsbelastning och introduktion. Ärendet ledde till framför allt tre synpunkter från IVO. Arbetet i verksamheten behöver stärkas avseende följande:

Avvikelsehanteringen

Kollegial journalgranskning

Bemanning

Riskanalys

All personal inom elevhälsan ansvarar för att identifiera och rapportera risker som kan medföra negativa händelser eller tillbud i verksamheten och för eleverna. Större förändringar i verksamheten kan också väsentligen påverka patientsäkerheten. Verksamhetschefen ansvarar tillsammans med berörda för att göra en riskanalys och återinföra informationen och kunskapen till verksamheten. Likaså ansvarar verksamhetschefen för att påtala risker till vårdgivaren.

Av årets avvikelser är ca hälften relaterade till våra nyanlända elever. Enligt mönstret på avvikelserna är detta en utsatt grupp. Frågeställningen med uteblivit erbjudande från medicinska elevhälsan är gemensam men analyserna blir olika.

- Elever har flyttat runt mycket
- Eleverna har blivit felregistrerade på skolenheten
- Medicinska elevhälsan ha inte uppmärksammats på att nya elever har kommit till skolan

- Kommuners uppdrag gällande vad som erbjuds dessa elever ser olika ut

Malmö stads organisation har under sista året förändras och uppdraget ser nu annorlunda ut. En gemensam mottagning för Malmö stad i Skolstart Malmö håller på att startas upp. Samarbetet pågår för att säkerställa att eleverna får sin lagstadgade rättighet tillgodosedd. På Skolstart Malmö kommer en skolsköterska vara anställd, med 20% uppdrag mot gymnasiet.

Mål och strategier för 2021

För att kommunala hälso- och sjukvården ska vara fortsatt effektiv och av hög kvalitet, och kunna möta den demografiska utvecklingen och invånarnas behov på ett bättre sätt, krävs en omställning i hela vårdkedjan. Sveriges kommuner och regioner beskriver utvecklingen mot nära vård i flera dimensioner såsom:

- geografisk närhet
- närhet i relationen mellan patient och professioner, och med aktörer i civilsamhället samt närhet i form av kontinuitet, trygghet och samordning
- olika aspekter av tillgänglighet.

Medicinska elevhälsan arbetar mot en patientsäker vård.

Mål för verksamhetens patientsäkerhetsarbete 2021

Organisatoriska mål

- Ökad likvärdigt i det medicinska uppdraget genom implementerad uppdragsbeskrivning för skolsköterskor och skolläkare, vilket ska genomsyra annonser, intervjuer och introduktioner
- Stabilare bemanning av skolsköterskor i verksamheten, delvis via timanställda skolsköterskor
- Genomföra en riskanalys
- Skapa rutin gällande informationssäkerhet
- Rutiner för kommunens gemensamma mottagning av våra nyanlända elever
- Utveckla en ökad samverkan med grundskolans medicinska elevhälsa
- En av skolläkare färdig med specialistutbildning skolhälsovård
- Framtagande av kompetensmodell för skolsköterskor

Digitala mål

- Förstärkt likvärdighet i dokumentationen via gemensamma mallar och kollegial journalgranskning
- Arbete på grupp och organisationsnivå med statistik från nyinförda journalsystemet Prorenata
- Kollegial journalgranskning utifrån dokumentationsmall
- Utveckling av skapad enkät och dess statistik
- Använda elevhälsoenkätens statistik i ett tvärprofessionellt i elevhälsoteamen, med skolledning samt som grund för vårdgivaren systematiska kvalitetsarbete
- Säkrare journalföring i samband med elever med skyddad id

Kunskapsförstärkande mål

- Fortsatt arbete med implementerandet av rutiner i det digitala metodstödet
- Kollegialt lärande genom mindre diskussionsgrupper, som också minskar kunskapstapp i samband med pensionsavgångar
- Utbildning till all personal i elevhälsans professioner runt samtalsstödet motiverande samtal
- Utbildning inom smittskydd och vårdhygien

Malmö 2021-02-08

Agneta Fredin
Verksamhetschef
Elevhälsans medicinska insats

Märta Palmer
Samordnande skolsköterska
Elevhälsans medicinska insats